

Створення спільного порядку денного по розвитку інноваційної екосистеми регіонів, що включені в проекти «Інтеграція 4.0» та ClusteRISE

Даний документ призначений для учасників проектів та програм смарт-спеціалізації регіонального рівня, які вже виробили чи працюють над **створення спільного порядку денного по розвитку регіональної інноваційної екосистеми промислових секторів**. Документ є загальною пропозицією – вітаються зміни та доповнення, в залежності від позиції та специфіки регіону.

1. Загальна проблема розвитку інноваційних екосистем

Проблема, діагностована в проекті «Інтеграція 4.0» (виходить за рамки 4-х регіонів), стосується низького рівня взаємодії та ефективності регіональних стейхолдерів інноваційних екосистем. Це проявляється в наступному

- Більшість розроблених планів стратегічного розвитку в сфері інновацій та діджиталізації промислового розвитку мають радше формальний характер й низький рівень реалізації.
- Заходи, що проводяться органами виконавчої влади, мають також формальний характер (стиль активностей «Від заходу – до заходу» - з дуже низькими результатами)
- Інвестиційні проекти, чи проекти розвитку інноваційної інфраструктури не забезпечені відповідними механізмами реалізації, командами та бюджетами
- Грантові проекти за допомогою міжнародних донорів часто виконуються також радше формально й рідко дають ефект, який веде до стійкого зростання промислових секторів, покращення інновацій та конкурентоспроможності виробників

Як головний наслідок цього стану - довіра бізнесу до дій влади є низькою, а процеси деградації промисловості та їх інноваційних екосистем в країні набирають обертів.

2. Рішення

Рівень співпраці регіональних стейкхолдерів є на даному етапі головним нереалізованим потенціалом та чинником, реалізація якого може значно змінити динаміку процесів.

Пропонується значно підняти цей рівень співпраці регіональних стейкхолдерів через реалізацію 3-х головних стратегій

- 1) Конкретизувати ролі та домовленості між стейкхолдерами
- 2) Конкретизувати проекти на рік, які дійсно є пріоритетними й можуть бути забезпеченими відповідними механізмами та ресурсом
- 3) Створити робочі, дієві команди які відповідають за ці конкретні проекти розвитку

Таким чином, завдання «вироблення порядку денного» де-факто означає, що в найближчі 3-6 місяців стейкхолдери мають сформулювати 3 головні критерії (фактори) успіху

1. Ролі, зони відповідальності та сфери інтересів всіх стейкхолдерів є узгодженими. Серед ролей обов'язково є Лідер (або лідери – якщо напрямів багато), який відповідає за результати планів дій та програм розвитку регіональних інноваційних екосистем.
2. На регіональному рівень є конкретний, чіткий перелік цілей та проектів, що стосуються розвитку інновацій, й цей план узгоджений всіма стейкхолдерами
3. В кожному з цільових проектів, а також на їх перетині (крос-секторальні сфери) діють робочі команди – не менше 3х за найголовнішими напрямками регіональної спеціалізації.

3. Узгодження щодо ставок

Всі стейкхолдери розуміють «**ставки в цій грі**» (довгострокові інтереси)- вони погоджуються, що відсутність будь-якого з вказаних трьох чинників – і в рамках спільних планів рег. розвитку, означає

- 1) Погіршення довіри між стейкхолдерами
- 2) Зниження ефективності в реалізації регіональних планів та програм в цій сфері
- 3) Як результат – є великий ризик продовження процесів деградації інноваційних екосистем та деіндустріалізації, які домінують сьогодні по всій Україні

Натомість, повне включення цих факторів успіху в дію веде до

- 1) Зміцнення довіри, створення справжньої та дієвої колаборації влади-бізнесу-науки та громадськості
- 2) Ефективного та спільного просування визначених проектів, й їх швидкого наповнення інвестиціями
- 3) Значного розширення кола стейкхолдерів та робочих команд новими активними учасниками

Рекомендується фіксувати ці положення у вигляді SMART-цілей та намірів спільними Меморандумами про співпрацю з залученням голів ОДА та мерів міст – це сприятиме зростанню спільних зобов'язань та відповідальності.

Більш детально про стан інноваційних екосистем промислових секторів див. посилання в Додатку 1.

4. Порядок дій

Кращим методом швидкого узгодження домовленостей між сторонами, є метод 1-2 стратегічних офлайн сесій, на яких учасники узгоджують головні положення порядку денного. В умовах коронавірусних обмежень іншим варіантом є проведення кількох онлайн сесій. Так чи інакше, учасники проходять головні етапи

1. Перегляд (аналіз) стану інноваційної екосистеми. Формулювання головних викликів та довгострокових цілей. Якщо ці речі зроблені в минулому періоді й зафіксовані в регіональному плані розвитку, тоді мова йде про оцінку виконання. Рекомендується фіксувати цей стан в SWOT-аналізі поточної ситуації.
2. Фіксація цілей на 2021 рік. Формулювання портфелю проектів та програм розвитку.
3. Визначення та (пере-) розподіл ролей в команді (-ах) проектів
4. Деталізація плану дій для 1-го 2х пілотних проектів.

В цілі та завдання 2021 мають обов'язково входити **вироблення та-або покращення механізмів та інструментів**, які забезпечують реалізацію проектів розвитку. Це включає також нормативно-правові акти та рішення, які приймає місцева влада (приклад Львова який виробив рішення щодо податкових пільг для місцевих кластерів хайтек).

5. Організація роботи. Склад робочої групи, розподіл ролей на початковому етапі

На початку процесу важливо уточнити склад головної робочої групи, яка включає головних стейкхолдерів смарт спеціалізації регіону

	Учасник процесу	Поточна роль*	Уточнена роль*	Коментар
1	Відділ економіки та інвестицій КОДА			
2	Відділ ххх міської ради			
3	Місцевий кластер (-и) А **			Як правило, в конкретній галузі А
4	Місцевий кластер (-и) В			

5	Університет/ Науковий парк			
6	Група передових підприємств, де є відділи інновацій або розробок			
7	АРР			
8				

6. Рекомендований порядок дій «Перші кроки по виробленню спільної аженди»

Пропонується наступний порядок дій

1. Узгодження даного документу та його положень між всіма 4-ма регіонами – в ідеалі, на цій спільній онлайн нараді мають бути присутні головні стейкхолдери зі всіх 4-х регіонів.
2. Проходження початкової сесії, на якій розподіляються ролі
3. Сесія, яка визначає виклики (колективний, ситуаційний SWOT-аналіз з формулюванням ключових викликів розвитку)
4. Сесія, що формує цілі- та плани на 2021.
5. Сесія, що формує 1-3 робочі команди по пілотним проектам.

Таким чином мова йде про 5 онлайн нарад, в процесі яких виробляється спільний порядок денний.

Орієнтований період – грудень 2020 – січень 2021.

Вже заплановані заходи рекомендується інтегрувати в даний план дій. Тобто, круглі столи «Смарт-спеціалізація», що вже заплановані в інших проектах можуть розглядатись як нагоди, щоб конкретизувати поточний стан, спільні цілі та плани 2021 в конкретній галузі.

Додаток 1. Головні інформаційні та методичні матеріали проекту «Інтеграція 4.0»

1. **Опис моделі співпраці регіональних стейхолдерів в проекті «Інтеграція 4.0»**
 - a. [Опис моделі «Інтеграція 4.0»](#) - **Головний документ для початкового узгодження**
 - b. [Звіт вебінар 9 листопада «перші обміни»](#)
 - c. [Міфи про науковців](#)
 - d. [Перші кейси кластерів IAM](#)
2. [Опис моделі інноваційних екосистем промислових хайтек](#) – рекомендується як базовий для розуміння «що таке інноваційні екосистеми» (структура, склад, пріоритети)
3. **Опис стану інноваційних екосистем та проблемних місць у співпраці влади, науки та бізнесу**
 - a. [Звіт «Індустрія 4.0 та регіональні політики»](#) (2018)
 - b. Звіт з Херсону «[Чушки замість кораблів](#)» (2019)
 - c. Звіт з Миколаєва «[Інноваційна екосистема в суднобудування](#)» (2019)
 - d. Звіт зі Львова – «[Контрасти Львова – регіональні чи національні](#)» (2018)
 - e. Звіт з Харкова – «[Відкриття Центру 4.0 в Харкові](#)» (2018)
 - f. Звіт з Києва – «[Інтеграція ЗВО в програми інноваційного розвитку І4.0](#)» (2019)
4. **Проект Національної кластерної програми розвитку**
 - a. [Опис проекту ClusteRISE](#)